

Kárpáti László és Dr. Szereday Éva:

„KÉMIAI LABORÁTORIUMI GYAKORLATOK A GIMNÁZIUMOK SZÁMÁRA”.

Tanári segédkönyv. Tankönyvkiadó,
Budapest, 1968. 23,— Ft. 258 oldal

A könyv célja, hogy a kémiai jellegű laboratóriumi gyakorlatok megvalósításához és vezetéséhez segítséget nyújtson a kémia szaktanároknak, a gimnáziumok I., II. és III. osztályában, beleértve a kémia tagozatos osztályokat. Témakörei a kémiai laboratóriumi munka rendszeres gyakoroltatását és fejlesztését szolgálják az egyszerűbbtől a bonyolultabbig. Mintegy 226 laboratóriumi gyakorlatot, de sok helyen témaként is több kísérletet ismertet, hogy abból a szaktanár az adott feltételektől függően válogathasson. Az elméleti és gyakorlati ismeretek elmélyítésére kb. 127 feladatot tartalmaz a könyv.

A közölt gyakorlatok alapján végzett foglalkozások, szemelőtt tartva a rendszerezettség és fokozatosság elvét, alkalmasak arra, hogy a tanulók a legelterjedtebb laboratóriumi eszközök használatában kellő gyakorlatot szerezzenek, a kísérletezésben és az egyszerűbb laboratóriumi preperatív munkában jártassak legyenek, valamint az egyszerűbb mennyiségi és minőségi kémiai elemzés alapjait elsajátítsák. A könyv függelékként foglalkozik a kémiai körésekkel kapcsolatban az oxidációs szám jelentőségével és meghatározásának szabályaival. A függelék ezenkívül széles körű irodalmi felsorolást és a szükséges kémiai táblázatokat tartalmazza.

A könyv végeredményben valóban sok segítséget nyújt a tanulók laboratóriumi gyakorlatának megvalósításához, a kémiai szakkörök és a tanulókísérleti órák vezetéséhez, valamint olyan kémia tanítási módszerek alkalmazásához, amelyek a kémiai ismeretek elsajátítása szempontjából fontos értelmi, észlelési és a kézzel végzett műveletekkel kapcsolatos képességeket egyaránt fejlesztik. Ezért ezt a segédkönyvet az általános iskolai kémia szaktanárok is sok haszonnal forgathatják.

Forgách Géza

Dr. Becker Istvánné, Borszéki Sándorné
és Kiss Zsuzsanna:

„IGY OLDUNK MEG KÉMIAI FELADATOKAT I.”

Tankönyvkiadó, Budapest, 1968.
15,— Ft. 159 oldal.

A szerzők megállapítása szerint a könyv ki-egészítő példatárul szolgál az új első gimnáziumi tankönyvhöz (1965). Ennek megfelelően alkalmazkodik a daltoni fokú kémiai szemlélethez. A példatár 550 kémiai feladatot tartalmaz, melyek között egyszerűbb, összetettebb, illetve jó matematikai jártasságot igénylő példák vannak, így a szaktanár a didaktikai célkitűzéseknek és a tanulók képességének megfelelően válogathat a feladatok között. A könyvben közölt feladatok igen alkalmasak, a kémiai gondolkodás fejlesztésére és a matematikai ismeretek alkalmazására, sőt kémiai algoritmusok, logikai szabályok konstruálására is.

A szerzők a közölt feladatokat a metodikai szempontoknak megfelelően, hat fejezetben csoportosították: I. Kémiai alapfogalmak és alaptörvények; II. Az oldatok; III. A kémiai változások; IV. Vegyületek; V. Termokémia; VI. Feladatok a nemfémek elemekkel kapcsolatban.

Mindegyik fejezetben érvényesül a linearitás elve a példák sorrendjében.

Minden fejezetben bevezetésként rövid utalás történik a szóban levő fogalom elméleti és gyakorlati jelentőségére, majd ezt követik a tárgykörnek megfelelő példák, amelyek a számokon keresztül teremtenek kapcsolatot az elmélet és gyakorlat között. A példák szövege szabatos, a megfelelő paraméterek adtak, bár néhány feladat helyes megoldása alapos logikai analízist igényel. A feladatok rendszeres megoldása kétségtelenül nagymértékben fejleszti a kémiai feladatmegoldási készséget, ami fontos a továbbtanulási szempontjából, különösen a kémiával kapcsolatos pályákra készülőknél számára.

A könyv végén találhatók a megoldások, így a tanulók önmagát is ellenőrizheti, ezenkívül az atomsúly táblázaton kívül a számításokhoz szükséges néhány fontosabb kémiai táblázatot is közöl a könyv.

Forgách Géza